

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Саша Тодорова

ОТНОСНО: дисертационен труд на тема *„Пъблик прилейшънс на съдебната система в България (Развитие, проблеми и перспективи през периода 2002 – 2012 година)*, разработен от Петя Гергова с научен ръководител проф. д-р Минка Златева, за присъждане на образователна научна степен „доктор“ по научна специалност „журналистика“ (медии и връзки с обществеността), шифър 3.5 Обществени комуникации и информационни науки

Обща характеристика на дисертационния труд

Темата на дисертационния труд „Пъблик прилейшънс на съдебната система в България (Развитие, проблеми и перспективи през периода 2002 – 2012 година) определя в най-голяма степен неговата характеристика. Съвременните условия в страната, условия на всеобхватна криза очертават избраната от докторантката проблематика като изключително актуална, оценявана през призмата на възможностите на демократичното развитие на българското общество. Извън сферата на дискусиите е, че съдебната система има определяща роля за развитието на този демократичен процес като насока, интензивност, резултати.

Изследователската теза е формулирана точно ясно, а именно: „в първото десетилетие от дейността по „връзки с обществеността“ съдебна система не са реализирани всички възможности за постигането на главните задачи на съдебната реформа: отваряне на съдебната система към гражданите, изграждане на обществено доверие чрез прозрачност, ефективност и отчетност на правораздаването, което да работи предвидимо и в разумни срокове“ (с. 12).

Поставената цел на дисертационния труд е реална и е насочена към защита на докторската теза.

Описаните задачи на изследването логично произтичат от целта.

Докторантката добре и обстоятелствено е представила равнището на изученост на проблема и на такава основа верифицира българската практика. Друг е въпросът за мястото на тази проблематика в структурата на дисертацията.

Докторантката е насочила своето изследователско търсене към проблемите, свързани с въвеждането на професията специалист по „връзки с обществеността“ като

щатна длъжност в българската съдебна система от 2002 г. насетне. Ориентирането към такъв предмет на изследване и свързания с него обект на анализ (степен на възприемане на добри практики, натрупани в Западна Европа и Северна Америка от назначените по пилотен проект на Американската агенция за международно развитие специалисти по връзки с обществеността в ключови български съдилища) предопределят не само актуалността, но и умението на младата изследователка да селектира и извежда значимото за демократичното развитие на обществото.

Направените ограничения на изследователското поле са позволили на докторантката максимално да задълбочи анализа на дефинирания предмет и обект на изследване.

Използваните методи за събиране и анализ на емпирична социологическа информация са подходящи от гледна точка на предмета и обекта на изследването и взаимно се допълват, което осигурява надеждност на събраната информация и задълбоченост на анализа. Тук има нужда от прецизиране на извода на стр. 13, където под рубриката източници за събиране на емпирична информация са посочени и методи, които се повтарят с текста от предходния абзац.

Дисертантката е подготвила инструментариума за провеждане на дълбочинни интервюта със съдии, съдебни специалисти по връзки с обществеността, служители в съдебната система от Европа, САЩ и Канада. В този инструментариум са включени основни показатели, характеризиращи дейността на пббликрилейшънс в съдебната система, въздействащите фактори и тяхната диференциация по отделните професионални и йерархични позиции. При наименованието на инструментариума за дълбочинно интервю вместо въпросник за стандартизирано интервю е отбелязано анкетна карта, която е инструментариум за анкетно проучване (стр. 247 – 249). Допускам, че това е техническа грешка под влияние на езика на всекидневието, където всичко е анкета.

Представеният анализ е многоаспектен, което е сложна, следователно и трудна теоретична задача, но докторантката се е справила, което я предпоставя като сериозен изследовател, който самостоятелно реализира научни и научно-приложни задачи.

Оценката за използваните възможности на пбблик рилейшънс в съдебната система в България е направена на фона на разглеждането на съдебната система като специфична мрежова структура със специфични взаимовръзки между звената (съд и прокуратура), третият сектор като носител на колективно гражданско въздействие и

медиите. Представен е методът на това взаимодействие (стр. 12), формалните и неформалните хоризонтални мрежи на всяко ниво.

Анализирани са и йерархичните вертикални структури, разглеждани като гаранция за ефективност, като ясно е дефинирана компетентността на участниците.

Изследването наново подчертава получени от други изследователи научни резултати, че при такава структура липсват алтернативни пътища и е много ниска реакцията спрямо промените.

Дисертантката проявява научна смелост като идентифицира проблема за „затварянето на системата“, когато под отговорност са подведени магистрати. С основание обяснението се търси в спецификата на съда да ограничава възможностите му за взаимодействие пряко с гражданите и да има обратна връзка с обществените нагласи, оценяващи дейността на съдилищата.

Съдържателен анализ на научните постижения на дисертантката, ясна характеристика на научните приноси

1. Разработеният модел на съдебната система като специфична мрежова структура, на чиято основа са изведени специфичните връзки на нейните звена, които нагледно ориентират наличието на информационна дифузия и успешна комуникация.
2. Установяването на националните измерения на взаимовръзките съдебна власт – медии – обществено мнение. Обосновава се възможността получената информация да се използва за усъвършенстване на българската съдебна система, реформирането ѝ като направление на демократизацията и формирането и утвърждаването ѝ като правова държава, а така също и подобряване на образа ѝ сред обществеността.
3. Сравнителният анализ на дейността на публичен рилейшънс практиката в Западна Европа, САЩ и Канада с тази в България. В тази връзка особено значение има адаптацията на добрите чуждестранни практики у нас и получените резултати. Ефектът от националната практика е изведен на базата на десетгодишен период от 2002 г. до 2012 г. Прави се аргументирано предложение за мандатност на PR специалистите с оглед да се работи в синхрон, да не се допуска нелоялност при информирането на различните външни публики от страна на съда. В това направление се прави и сериозна

обосновка, че това е и механизъм за повишаване ефективността от дейността на PR специалистите.

4. Проведено е авторско социологическо изследване, в което професионално са съчетани методите за набиране на емпирична информация: дълбочинно интервю, контент анализ и вторичен анализ. Цялостно и компетентно са използвани и възможностите на сравнителния анализ. Машабът на изследването е голям, което означава инвестирането на много време и изследователско търпение, за да се спазят необходимите и задължителни методологични изисквания и процедури.
5. Предоставеният текст е строго нваучен. В него няма политически уклон, въпреки че проблематиката изкушава анализът да тръгне в тази насока. Анализът на дисертационния труд е проблематизиран и на основата на очертаните проблеми дисертантката предлага решения за адаптиране на добрите практики, за разширяване на утвърдените такива, за постигането на синхрон в дейността на юристите в съдебната система и PR специалистите, за осигуряването на информационния поток от съда към различните външни публики, за повишаването на ефективността от дейността на всички заети в съдебната система в т.ч. и на PR специалистите.
6. Анализът е основан на богата информация. Използваната литература наброява 233 източника, 20 Интернет източници, повече от 30 осъществени Интернет контакта с PR специалисти на съдебни институции в чужбина. Към тях следва да прибавим информацията от проведеното авторско изследване. Всичко това показва, че дисертантката е извършила огромен обем предшестваща анализа работа, която е и трудоемка и времеемка.
7. Като положителен момент следва да се отбележи представянето на интервюираните пресаташета, резюмираните резултати от изследването.
8. Научният апарат на дисертационния труд е много богат, което показва високо равнище на информираност на дисертантката. С това тя показва и своята научна етика.

Представеният автореферат отговаря на съдържанието на дисертационния труд
Посочените приноси и приносни моменти произтичат от анализа.

Лично не познавам дисертантката, нито пък имам колективни трудове с нея.

Въпроси:

1. Каква е извадката на изследването в съдебната системата и на основата на кой метод е определена?
2. Кои моменти от проблемите на съдебната реформа критикува изобразителната публицистика, показана на страниците на в. „Стършел“ и на основата на какво в тази връзка е изведен приносен момент?

Заклучение

1. Осъществената научноизследователска работа като обем и качество е показателна за професионалния капацитет на Петя Гергова като сериозен изследовател.
2. С разработения дисертационен труд дисертантката недвусмислено доказва професионалните си възможности да извежда значими обществени проблеми и да търси техните решения.
3. Постигнатите научни приноси и приносни моменти, приложени в практиката на съдебната система в страната ще доведат до нейното усъвършенстване.

На това основание с убеденост препоръчвам на уважаемото научно жури единодушно да препоръча на факултетния съвет по „Журналистика и масова комуникация“ да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Петя Гергова по научна специалност журналистика (медии и връзки с обществеността), шифър 3.5 Обществени комуникации и информационни науки.

13.03.2013 г.

София

Изготвил становището:

(доц. д-р Саша Тодорова)